

Markedsundersøkelse
Kategoristrategi IKT

INNHold

1	INNLEDNING.....	2
2	FORMÅL MED MARKEDSUNDERSØKELSEN.....	2
3	KATEGORISTRATEGI IKT.....	2
3.1	Kategoristrategiens Resultatmål.....	3
3.2	Kategoristrategiens Effektmål:.....	3
3.3	Kategoristrategiens Underkategorier.....	3
4	BESVARELSE AV DEN VEILEDENDE KUNNGJØRINGEN.....	4
4.1	VEILEDNING TIL BESVARELSE.....	4
4.1.1	Informasjon om dere.....	4
4.1.2	Kostnadsdrivere.....	5
4.1.3	Konkurransen.....	5
4.1.4	Kontrakt og prosedyrer.....	5
4.1.5	Trender.....	5
4.1.6	Prioritering.....	6
4.1.7	Miljø og samfunnsansvar.....	6
4.1.8	Sikkerhet.....	6

1 INNLEDNING

Statens innkjøpscenter ble opprettet 01.01.2016 og er en seksjon i Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi). I Kongelig resolusjon 13.01.2017, fikk Statens innkjøpscenter myndighet til å inngå og forvalte rammeavtaler for statlige forvaltningsorganer i sivil sektor videre omtalt som Oppdragsgivere.

Alle forvaltningsorganer i sivil sektor er obligatorisk omfattet av innkjøpsordningen. Økt digitalisering, bedre regelverksetterlevelse, optimal behovsdekning og konkurranse skal gi bedre utnyttelse av fellesskapets midler. Statens innkjøpscenter, skal i samarbeid med statlige virksomheter, støtte Regjeringens satsning om «å fornye, forenkle og forbedre Norge».

Statens innkjøpscenter er avtaleeier med det strategiske ansvaret for konkurranser vi gjennomfører på vegne av oppdragsgiverne omfattet av innkjøpsordningen.

Statens innkjøpscenter har besluttet å samordne innkjøp i ulike kategorier. Vi har tidligere ferdigstilt vår kategoristrategi for reisekategorien og har nå startet et prosjekt for å utarbeide en kategoristrategi for IKT. Prosjektet skal ha ferdigstilt endelig rapport innen sommeren 2020.

2 FORMÅL MED MARKEDSUNDERSØKELSEN

Formålet med markedsundersøkelsen er å innhente markedets innspill og kommentarer til kategoristrategien. Dette er en innledende markedsundersøkelse som er ment til å gi en overordnet oversikt over IKT-kategorien.

Markedsundersøkelsen gir leverandørene mulighet til å gi innspill som vil danne grunnlaget til utforming av kategorien og dens strategiske valg.

3 KATEGORISTRATEGI IKT

Kategoristrategi for IKT skal sikre en helhetlig planlegging, gjennomføring og oppfølging av alle innkjøp innenfor kategori IKT.

Kategoristrategien skal etablere grunnlaget for en beste praksis for anskaffelser av bærekraftige, sirkulære løsninger og produkter for IKT-området innenfor

- Varer
- Kommunikasjonstjenester
- Konsulent tjenester
- IKT-systemer

Kategoristrategien skal gi et *overordnet* bilde av markedene innenfor kategoristrategiens nedslagsfelt. Den skal identifisere hvilke avtaleområder vi bør prioritere og gi førende retningslinjer til handlingsplaner for fremtidige anskaffelser.

3.1 KATEGORISTRATEGIENS RESULTATMÅL

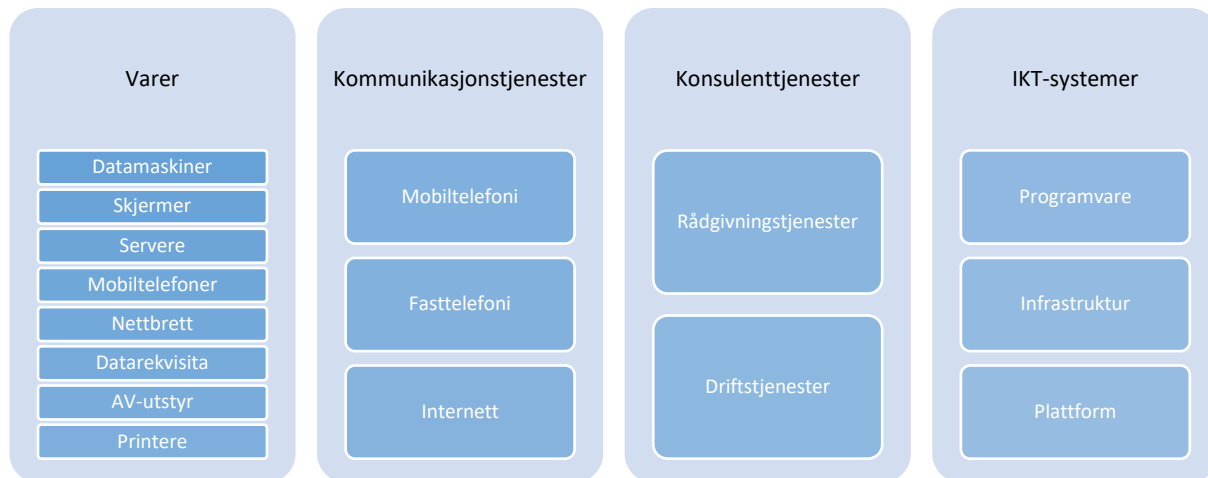
- Identifisere potensielle kontraktsområder
- Identifisere potensielle gevinster
- Kartlegge kategoriens organisering og ressursbehov
- Identifisere grenseflater mot andre kategorier

3.2 KATEGORISTRATEGIENS EFFEKTMÅL:

- Kategoristrategi for IKT skal etablere praksis og organisering rustet til å drifte og kontinuerlig se etter muligheter for effektivisering innenfor kategorien.
- Kategoristrategi for IKT skal bidra til å redusere kostnader for IKT, herunder ved å redusere transaksjonskostnader.
- Kategoristrategi for IKT skal identifisere og hente ut gevinster gjennom synergier mellom tradisjonelle avtaleområder.
- Kategoristrategi for IKT skal legge grunnlaget for anskaffelser som sikrer økt bærekraft ved IKT-anskaffelser.
- Kategoristrategi for IKT skal gi grunnlagsdata for sourcingvalg både ved ASI og den enkelte virksomhet - innenfor kategoristrategiens virkeområde.

3.3 KATEGORISTRATEGIENS UNDERKATEGORIER

Figuren under skisserer potensielle avtaleområder fordelt på IKT-strategiens fire underkategorier:

- Selv om varer er fysiske, kan de også kjøpes som en tjeneste ved leasing og det kan innebære kjøp av tilhørende tjenester som for eksempel sikker avhending

- Kommunikasjonstjenester, konsulent tjenester og datasystemer er tjenester

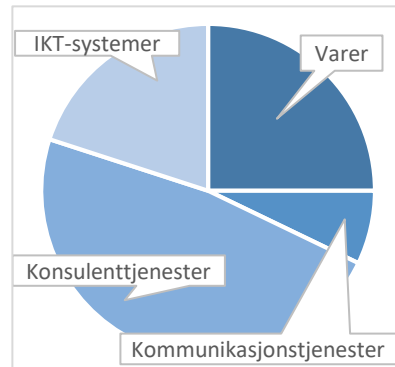
- IKT-systemer kan enten driftes in-house eller outsources til en tjenesteleverandør som en skytjeneste

Vi har benyttet oss av Statsregnskapet for å estimere det overordnede omfanget av IKT kategorien. Hele statsforvaltningen inngår i tallene og det gir oss sånn sett et godt overblikk over totale kostnader for kategorien og underkategoriene.

Det er en rekke ulike poster i Statsregnskapet hvor det blir ført IKT relaterte kostnader. Totalt estimerer vi at IKT kategorien utgjorde 14 MRD i 2018 men at volumet har økt med 12% per år siden 2016.

Tabellen under presenterer funn knyttet til de ulike underkategoriene fra statsregnskapet:

Underkategori	Volum 2018	Trend
Varer	3,5 MRD	+14% per år siden 2016
Kommunikasjonstjenester	1 MRD	-1% per år siden 2016
Konsulenttjenester	6,7 MRD	+10% per år siden 2016
IKT-systemer	2,8 MRD	+19% per år siden 2016
Totalt	14 MRD	+ 12% per år siden 2016

4 BESVARELSE AV DEN VEILEDENDE KUNNGJØRINGEN

Denne veiledende kunngjøringen er en markedsundersøkelse, ikke en konkurranse. Besvarelsen av markedsundersøkelsen anses ikke som et tilbud, og er ikke underlagt formkrav.

Av hensyn til framdriften i prosjektene, vil Difi kun ta i betraktning svar som er kommet oss i hende senest: **18.10.2019**. Svar sendes til fellesavtaler-ikt@difi.no

Spørsmål til den veiledende kunngjøringen rettes til prosjektleder Ken Patrick på 952 666 27.

4.1 VEILEDNING TIL BESVARELSE

I det videre følger stikkord og spørsmål som ønskes belyst i leverandørenes tilbakemelding. Statens innkjøpscenter er opptatt av god konkurranse og god økonomi i sine avtaler, og oppfordrer leverandørene til å gi tilbakemelding på forhold som oppfattes som ekskluderende, konkurransevridende, og/eller prisdrivende.

Dere bestemmer selv hvilke spørsmål dere vil svare på og utformingen på besvarelsen.

Under har vi listet opp spørsmål vi ønsker svar på for å få et bedre oversiktsbilde av markedet innenfor kategorien.

4.1.1 Informasjon om dere

Basert på tilbakemeldingene vi mottar, kan det være aktuelt at vi ønsker å ta videre kontakt med dere for å få en dypere forståelse. Vi ønsker derfor kortfattet informasjon om:

- Hvem dere er og kontakt opplysninger.
- Hvilke produkter/tjenester leverer dere innenfor underkategoriene nevnt i punkt 3.3 over?

For at vi skal få en bedre forståelse av deres rolle og posisjon i markedet, ønsker vi informasjon om:

- Hva er deres omsetning innenfor de ulike underkategoriene?

- Totalt i Norge
- Til det offentlige
- Til Staten
- Om dere leverer dere til primært små/store virksomheter

4.1.2 Kostnadsdrivere

Kategoristrategi for IKT skal bidra til å redusere kostnader for IKT i staten. For at vi skal kunne oppnå dette, trenger vi for fremtidige anskaffelser å kjenne til de viktigste kostnadsdriverne innenfor de ulike underkategoriene i markedet.

- Hvilke kostnadsdrivere er det spesielt viktig at vi kjenner til for at vi skal kunne utforme hensiktsmessige konkurranser innenfor de ulike underkategoriene?

4.1.3 Konkurransen

Statens innkjøpscenter er opptatt av å sikre god konkurranse og ivaretagelse av SMBer, samt lokale og regionale aktører. Vi ønsker derfor informasjon om sammensetningen av leverandørmarkedet innenfor de ulike kategoriene.

- Hvor stor er totalomsetningen i bransjen/e dere opererer i (Vi er ute etter størrelsen på det norske markedet)?
- Er det god konkurranse i deres bransje/r?
- Hvem er deres største konkurrenter?
- Finnes det noen substitutter for deres produkter/tjenester?
- Hvordan kan Statens innkjøpscenter sikre best mulig konkurranse i sine anskaffelser?
- Består markedene av lokale/regionale/nasjonale/internasjonale aktører som er viktig at vi hensyntar i fremtidige konkurranser?

4.1.4 Kontrakt og prosedyrer

Kategoristrategi for IKT skal identifisere og hente ut gevinster gjennom synergier mellom tradisjonelle avtaleområder.

- Hvilke avtaleområder bør vi vurdere å se på i sammenheng for å oppnå synergieffekter som kan gi lavere totalomkostnader?
- Hvordan bør varer/tjenestene i de ulike underkategoriene sources (leasing/kjøp/ skytjenester mv.)?
- Er det noen områder som naturlig må sees i sammenheng?
- Er det noen klare avhengigheter mellom enkelte områder?
- Er det noen områder som med fordel burde bli sett mer i sammenheng med hverandre?
- Ville dere delt opp eller samlet kontraktsområder på en bestemt måte?

4.1.5 Trender

Utviklingen innenfor IKT går fort. Nye varer og tjenester tas i bruk og tradisjonelle varer og tjenester tas i bruk på en annen måte enn tidligere. Dette ser vi bl.a. ved nedleggingen av kobbernettet og overgang til mobiltelefoni, vekst i skytjenester og en økning i leasing av produkter fremfor tradisjonelle kjøp, for å nevne noen.

- Er det spesielle trender vi bør kjenne til som kan virke styrende for hvordan vi tilrettelegger og utformer fremtidige anskaffelser?

4.1.6 Prioritering

Kategoristrategi for IKT omhandler mange potensielle kontraktsområder for statlige fellesavtaler. Innenfor kategorien har vi allerede inngått fire fellesavtaler; mobiltelefoni, mobiltelefoner og nettbrett, PC-klient og PC-skjerm.

- Hvilke avtaleområder bør vi prioritere først og hvilke avtaleområder bør vi vente med?
- Ser dere noen spesielle risikoer ved noen av de potensielle avtaleområdene som skyldes endringer i markedet, eller som kan forringe konkurransesituasjonen dersom vi inngår en statlig fellesavtale?

4.1.7 Miljø og samfunnsansvar

Kategoristrategien skal etablere grunnlaget for en beste praksis for anskaffelser av bærekraftige, sirkulære løsninger og produkter for IKT-området innenfor hardware, software og tjenester.

Med bærekraftige løsninger ønsker vi å ivareta de tre pilarene i bærekraftig utvikling - økonomisk, sosialt og miljømessig. Med fokus på sirkulære løsninger vil vi utforske hvordan vi kan anskaffe varer og tjenester som stimulerer til energi- og materialeffektive verdikjeder med mest mulig lukkede materialkretsløp, parallelt med å minimere negativ miljøpåvirkning og avfall gjennom hele livsløpet. Levetid er et nøkkelord mht. bærekraft og sirkulær tenkning. Elektronisk avfall er den raskest voksende avfallsstrømmen i verden, og sentralt i arbeidet med strategien står nettopp spørsmål om hvordan vi kan sikre anskaffet utstyr lang levetid og dernest sikre ombruk og gjenvinning når det avhendes.

Videre befinner IKT-utstyr seg på Difis kategori over høyrisikoprodukter. Det er dokumentert systematiske brudd på grunnleggende menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner (forbud mot barnarbeid, tvangsarbeid, diskriminering og rett til faglig organisering) og nasjonalt lovverk innen arbeidsrett og HMS i leverandørkjeder til IKT. Statens innkjøpssenter ønsker å vurdere hvordan sosiale hensyn kan adresseres og følges opp på en mest mulig effektiv måte.

Vi ønsker at markedet skal stimuleres til å satse på bærekraft og vi må derfor etterspørre bærekraftige produkter og tjenester. Bærekraft gir også muligheter for nye businessmuligheter og innovasjon, som også er relevant å se nærmere på.

- Hvilke temaer mener dere er viktigst å adressere mht. bærekraft for IKT-sektoren?
- Bør det gjøres konkrete tiltak for å forlenge levetiden på statlig IT-utstyr, som for eks. statlig policy for levetid?
- Har markedet innspill til tiltak for å motivere til ombruk av brukt, statlig IT-utstyr?
- Hvilke forventninger har markedet til Statens innkjøpssenter vedr. oppfølging av krav knyttet til sosialt ansvar (grunnleggende menneskerettigheter osv.)?
- Hva er det leverandørene selv ser på som de største utfordringer i sine leverandørkjeder mht. arbeidstaker- og menneskerettigheter og miljø og klima?
- Hvilke andre sosiale hensyn ønsker markedet å konkurrere på (for eks. knyttet til lærlinger, arbeidstiltak for personer med nedsatt funksjonsevne o.l.)

4.1.8 Sikkerhet

Utviklingen innenfor IKT skjer hurtig og stadig flere systemer og enheter kobles sammen. Dette gjør at vi må ha sterkere fokus på de sikkerhetsmessige sårbarhetene, uten at det går på bekostning av utvikling og kostnadseffektivitet. Antall tjenester som tilbys og antallet enheter som kobles til internett, mangedobles flere ganger hvert år. Vår evne til å utnytte teknologien vil være en viktig del av den fremtidige verdiskapingen.

Statens innkjøpscenter ønsker ikke bare reaktivt se på sikkerhet som organisatoriske og tekniske utfordringer, eller som noe som påtvinges virksomhetene utenfra, men å se på sikkerhet som en viktig forutsetning som det aktivt må tilrettelegges for i forkant på en helhetlig måte. Sikkerhet som en grunnleggende forutsetning vil legge til rette for helhetsblikk, sammenheng, gjenbruk og langsiktige besparelser.

En strategi for IKT-anskaffelser må ha langsiktige perspektiver med tanke på kunnskapsutvikling og investeringer. Vi ønsker at markedet skal stimuleres til å satse på sikkerhet og vi må derfor etterspørre sikre produkter og tjenester.

- Gitt vår målsetning om en helhetlig tilnærming til sikkerhet, hva er de viktigste forutsetningene vi må legge til rette for i våre anskaffelser for at markedet skal stimuleres til å satse på sikkerhet?
- Er det spesielle rammebetingelser, lover, forskrifter mv. som kan ha føringer på utformingen av strategien som vi bør kjenne til?

Statens innkjøpscenter takker på forhånd for innspill og tilbakemeldinger på vedlagte dokumenter.